

A U S T R A L S K É

LISTY

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO 5 LEDEN 1992

Registered by Australia Post
Publication No NBQ - 3910

Reklamy Vladimíra Jiráčka

Vladimír Jiránek se narodil 6.6.1938 v Hradci Králové. Vystudoval filozofickou fakultu UK v Praze. Jako kreslíř je samouk. Ceny a uznání získal na : Mezinárodním festivalu v Teheránu, v Záhřebu, v Dillí, v Kroměříži, v Ostravě. Svě kresby publikuje převážně v časopise Mladý svět.

JEZTE POMALU!

ZÁSOBY KNEDLÍKŮ
NEJSOU NEVYČERPATELNÉ!

OMRZELA VÁS JÍZDA AUTOMOBILEM

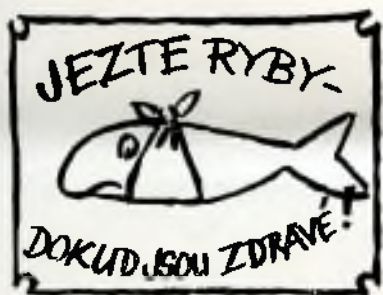

NAUČTE SVÉHO MANŽELA
CHODIT PĚŠKY!

JSME ZDRAVÍ A SVĚŽÍ -

CHODÍME DO HOSPODY
PĚŠKY!

LIDI NEBLÁZNĚTE

CHRAŇTE VODNÍ TOKY!

PIVO JE TAKÉ Z VODY!

ZPRÁVY Z ČSFR

Praha - Předseda vlády ČSFR Marián Čalfa se vrátil z Bruselu, kde podepsal dohodu mezi ČSFR a Evropskými společenstvími. Podobné dohody o přidružení k ES podepsali také představitelé Polska a Maďarska.

V Praze byla podepsána smlouva mezi firmou Bata ČSFR a českou stranou tvořenou a.s. Obuv Zlín, Svit Zlín, ministerstvy průmyslu, obchodu a ministerstvem pro správu národního majetku a jeho privatizaci. Do majetku firmy Bata ČSFR byl převeden závod v Dolním Němčí a část obchodní sítě. Za vklad české strany platí firma Bata ČSFR 10 milionů USD a současně přebírá dluhy vázané na rekonstrukci Domu obuvi v Praze ve výši 2 milionů USD. V síti prodejen Bata ČSFR bude prodávána i významná část české produkce obuvi.

Vláda ČSFR připravuje odpověď Mezinárodnímu úřadu práce v Ženevě, který jí vyzval, aby do 15. ledna podala své připomínky ke stížnostem československých odborů vůči lustračnímu zákonu a jeho souladu s mezinárodními úmluvami. Potvrdil to ředitel mezinárodního odboru Ministerstva práce a sociálních věcí ČSFR. Zvláštní komise Mezinárodního úřadu práce prošetřuje, zda je lustrační zákon v souladu s mezinárodní úmluvou zakazující politickou diskriminaci v zaměstnání.

Nejsilnější česká pravicová strana Občanská demokratická strana, v jejímž čele stojí ministr financí Václav Klaus se stala stranou federální. Oznamil to představitel strany na tiskové konferenci v Praze. Občanská demokratická strana se tak stala jedinou z významných čs. politických stran a hnutí s federální působností.

PRCHAVÉ DOJMY Z DOMOVINY

Jaroslav Kovaříček

Když jsem v roce 1990 navštívil Československo poprvé po více než dvaceti letech byl jsem překvapen, jak málo se za tu dobu změnilo. Návštěva v roce 91 mne opět překvapila tím, jak mnoho se změnilo za ten pouhý rok, totiž víc než za těch dvacet předešlých.

O Československu dnešních dnů lze psát různě a v každém ličení, ať je nadšené nebo zamračené, bude něco pravdy. Situace je vskutku velmi složitá, jak se ostatně dalo očekávat. Jednoznačně objektivní pohled neexistuje, záleží na přístupu pozorovatele - optimista vidí pohár ještě na půl plný vína, pesimista žaluje nad pohárem poloprázdným.

Euforie z převratů pochopitelně již dávno opadla, nastaly dny všedních i nevšedních starostí. Vedle narůstající drahoty přistupují i pocity nejistoty z budoucnosti, většina lidí ale chápe dobře, že teď nastane několik krušných let, kdy bude nutno splácet dluhy mnoha marnivých let budování socialismu. I na první pohled byl můj dojem z lidí příznivý, jsou vyrovnanější, mluví nahlas a otevřeně, zvolna nabývají potřebného sebevědomí. Ne všichni, zajisté, bruchounů a sebelitovačů je tam stále dost, těch je ale vždy po světě příliš. Ceny tedy znatelně stouply, ne však už tolik platy, jest pro místního člověka drahé. Obchody ale nabízejí široký výběr zboží, z velké části západního. Zmizel tak černý trh a ani vextlák dnes už na Příkopech nepotkáš. Na každém rohu je totiž soukromá směnárna, i Státní banka zlepšila své služby. Není ovšem překvapující, že vše podražuje, v situaci volné tvorby cen bude chvíli trvat než se trh začne regulovat svými vlastními zákonitostmi. A některá zdražená matou - tak třeba jízdenka veřejné dopravy v Praze stoupla z koruny na 4 Kčs. To se zdá být drastické, většině Pražanů to ale vůbec nevádí, mají síťový listek za 300 Kčs na tři měsíce (a veřejná doprava v Praze je lepší než v kterémkoliv australském městě jak jsem poznal). Jezdil jsem celý měsíc po Praze a ani jednou jsem se nesetkal s kontrolorem, což si sice nedovedu vysvětlit, ta důvěra mne ale potěšila.

V centru Prahy levno není. Za párek s hořčicí chce stánkař na Václavském náměstí 20 Kčs, pulitr piva ve slušnější hospodě je za 40 až 50 korun. Inu Praha je plná západních turistů a v Německu dnes stojí pivo 5 marek (1DM -17 Kčs), takže přizpůsobit ceny k poměrům na jaké jsou turisté zvyklí jest lákavé, státu také prospěšné, pokud se ovšem řádně platí daně z příjmu. Přece jen ale nemohl jsem se ubránit nostalgickému žalu při pohledu na to, jak většina těch roztomilých

Stručný přehled rubrik

Prchavé dojmy z domoviny	01
Co dělají bývalí.- Lubomír Štrougal	02
Dopis z Prahy.	03
Uvěřit jsem i já Bohu	04
Zvací dopisy existovaly	05
Diktátor Havel	06
Názory - dojmy	07
Oči a srdce emigrace	08
Zveme vás do kina	09
Téma na zamyšlení	10
Stránka pro ženy.	11
Světů mir	12
Svrbl řa nos	13
Sport - křížovka	14
Inzerce a služby.	15
	16

malostranských hospůdek, důvěrně známých ze studentských let, se náhle proměnila v turistická napajedla, studentům a starousedlíkům už cenově nedostupná. Místní člověk však zná svá místa na předměstích a tam i nadále pivo bujaře teče a řeči se vydatně vedou. Praha usíná poměrně brzy a není snadné zaskočit si na střídanou večeři po divadle či po koncertě. Našel jsem ale restauraci přímo v centru - U Nováků ve Vodičkově ulici - kde mi ještě před jedenáctou večer dali najíst. Ceny za hlavní jídla kolem 40 korun, porce však dvojnásobné než jinde, obsluha příjemná, hned mi bylo jasno - soukromá restaurace.

Mimo Prahu jsou poměry jiné a ceny podstatně mírnější. I tam se viditelně začíná prosazovat soukromé podnikání. Podmínky pro podnikání nejsou zatím ideální, nové zákony jsou nedokonalé, případně schází, na úřadech straší stále mnoho byrokratů, často ti sami co tam seděli už před převratem. Výměna lidí a hlavně pak změna myšlení a chování potřebuje svůj čas, těžko se dá uspěchat. Takže podívá-li se člověk kolem sebe, vidí všude plno problémů. Divá-li se ale vskutku pozorně vidí také, že se udělal notný kus práce, obdivuhodný kus práce.

Návštěvníka ze západu zajisté dopalují mnohé stránky běžného života - ty neustálé fronty na něco, na košíček v samoobsluze a potom zase u pokladny. Jenže tohle je také dědictví komunistického budování a státničení. Já jsem obdivoval lidi, kteří vyčerpávání těmito těžkými podmínkami najdou v sobě ještě energii na aktivní život - starají se o zahrádky, zvelebují chalupy, čtou, chodí do divadel i na koncerty, cestují.

Slyšel jsem z různých stran nářky nad úpadkem kultury - divadla jsou poloprázdna! Ano, tak třeba Divadlo Gagu mělo lístků dost, za 200 Kčs kus, ne! Děkuji, nechci sedět mezi německými turisty. Do jiných divadel jsem se dostal jen díky svému umění vnutit se. Plný byl sál v Divadle Jiřího Grossmanna (nesmím zapomenout vyřídít pozdravení australským krajanům, které posílají pánové Šimek a Krampol), stejně tak bylo zaplněno i v Ypsilonce (Mozart v Praze) či v poetické vinárně Viola (poesie

Pavla Blatného). Na týdny dopředu je vyprodán Činoherní klub, scéna opravdu světové úrovně. Vyprodány jsou i atrakce ryze turistické jako je Laterna magika či Stavovské divadlo, kde se za lístek žádá přes 500 korun i více. Bohatá je i nabídka koncertů a výstav. Pokud se umění týče Praha je světovou metropolí, které se může rovnat jen málokteré město.

Zklamalo mne, že Čs. rozhlas i televize vysílají reklamy (stejně bíbé jako jinde), přestože posluchači platí nemalé poplatky. Televize nabízí občas pořady zajímavé, jinak není o nic horší než televizní scéna australská. Rozhlasem jsem moc nadšen nebyl, ve studiích potkal jsem ale řadu mladých a talentovaných lidí, takže lze očekávat kvalitní zlepšení. Vypukly již i soukromé stanice komerční - bezbřehá banalita jako zde, když se to lidu líbí...

Na povrchu se může současná česká společnost jevit jako příliš materialistická, pod povrchem však jsou ukryty velké duševní zdroje. Jeden příklad za všechny - k čilému životu se probírala Buddhistická společnost, která vydává nejen zajímavé knihy, ale i časopis překvapivě vysoké úrovně, která nemohla být vybudována přes noc! Krátce po převratu v náhlé svobodě tisku počaly se knižní stánky plnit pornografií, o rok později jsou sice erotické časopisy k vidění, nezdá se ale, že by zájem o ně byl překotný (pornografie jest asi nejvhodnější pro puritánské anglosasy). Dnes se objevují knížky nejrůznějších zájmů - jóga, léčení bylinkami, mystická poesie atd. Z toho dovoluji si usoudit, že duše národa nehyne na úbytě, i když zraněna je znatelně. S obdivuhodnou energií žene se nyní k novému životu.

Jedním z nejvážnějších problémů této doby jeví se otázka státního uspořádání. Vztah Čechů ku Slovákům mění se v nepřízeň, zásluhou zcela nejapných, ba přímo nehorázných, slovenských politiků. V Čechách mluví se už i píše o možnosti zániku našeho společného státu, možná se brzy rozpadne. A bude to škoda? Důležité je, že se dnes lidé mohou svobodně vyjadřovat, Slovákům ani Čechům nikdo nediktuje jak mají mluvit, jak mají žít, mohou se tedy svobodně rozhodnout. Nenavštívil jsem Slovensko a nemám tušení jak smýšlí většina Slováků, o svém osudu se

konečně mohou rozhodnout svobodně, Češi jejich problémy řešit nebudou, neb mají dost svých vlastních. O Čechy a Moravany se ale vůbec neobávám. Hluboké kulturní tradice, úcta ke vzdělání a schopnosti dobře pracovat přetrvaly a v nových podmínkách nacházejí živnou půdu. Těch několik let bude krušných, to ví každý a co jiného dalo se také očekávat? Budoucnost je ale plná lákavých nadějí. Pokud lidem doma právě nepomáháme tak jím alespoň držme palce.

ZPRÁVY Z ČSFR

Bývalý ministr životního prostředí české vlády Bedřich Moldán byl jako poslanec České národní rady vylustrován negativně. Oznamovala to v pátek vyšetřovací komise českého parlamentu. Bedřich Moldán musel zhruba před rokem odejít z funkce ministra české vlády právě kvůli evidenci v registrech bývalé Státní bezpečnosti.

Ministři zahraničních věcí ČSFR Jiří Dienstbier, Maďarské republiky Géza Jassensky a Polské republiky Krzysztof Skubiszewski se dohodli, že při uznání Slovinska a Chorvatska, stejně jako ostatních, v úvahu připadajících států, které projeví zájem, budou jejich země postupovat koordinovaně, v souladu se závěry Rady ministrů zahraničních věcí 12 zemí Evropského společenství.

Federální shromáždění schválilo zákon o státním rozpočtu federace na rok 1992 a o změně daňových a některých dalších zákonů. Schválený rozpočet je ve smyslu vládního návrhu vyrovnaný. Jeho příjmy a výdaje vykazují tudíž stejnou částku a to 134,7 miliardy korun československých.

Čestný doktorát filozofických věd udělili předsedovi Federálního shromáždění ČSFR Alexandru Dubčekovi na zasedání vědecké rady University Komenského v Bratislavě.

CO DĚLAJÍ BÝVALÍ ANEB JAK CHUTNÁ PÁD

Pod tímto názvem vyšel v časopise Mladý svět cyklus zajímavých rozhovorů redaktorky Dany Emingerové. První z nich dnes otiskujeme.

'Aby přede mnou nezavřeli dveře, směla jsem jenom poslouchat. Tato reportáž vznikla za cenu, že mnoho zásadních otázek zůstalo nepoloženo.'

Na samotě u lesa u Lubomíra Štrougala.

Lubomír Štrougal, 19.10 1924, od 1958 člen ÚV KSČ, 1959-61 ministr zemědělství, 1961-65 ministr vnitra, 1965-70 tajemník ÚV KSČ, 1968 místopředseda vlády, 1970-1988 předseda vlády ČSSR.

Jednoho slunného letního dne vjela tmavomodrá Škodovka 100 fotoreportéra Zajíce na neoplocený pozemek lesní samoty v Jizerských horách a zaparkovala vedle traktůrku a terénního auta Suzuki. Muž v černých špinavých holičích, ohánějící se na zápraží krumpáčem, se udiveně zarazil. Žádná návštěva zvana nebyla. Naopak. Když jsem žádala manželku Lubomíra Štrougala, žijící v Praze, o zprostředkování rozhovoru slíbeného za revoluce, dozvěděla jsem se, že bývalý předseda vlády novináře nepřijímá.

Od té doby, co nechal v roce 1988 politiky, bydlí na venkově. Vylepšuje barák, staví, štípe dříví. Pořídil si motorovou pilu, onen terénní vůz, traktůrek a jezdí s nimi do lesa pro zátop. Jeho vlčák Pedro už dva roky nežije. Bylo mu jedenáct let, když ho v Polubném srazil gaz.

Mirkovi Zajícovi se Lubomíra Štrougala podařilo zastihnout na chalupě telefonicky. Avšak expremiér pouze záhadně naznačil, že by nám kdysi slíbený rozhovor dal, ale vážně nemůže. Prý se komusi upsal, že bude mlčet. Od bývalé sekretářky jsme zjistili, že tajnou smlouvu uzavřel v lednu 1990 s jakýmsi zahraničním vydavatelem. Píše totiž paměti. Dokud nevýjdou, musí platit pokutu za každé slovíčko, které se o něm objeví v tisku. Jisté však je, že ona smlouva se zahraničním vydavatelem, existuje-li, je také příjemnou výmluvou, jak politická liška Lubomír Štrougal elegantně vyřešil odchod do ústraní.

Přestože se novinářům brání, jak to jde, pokoj mu nedají. Na jaře ho při nákupu v místním krámně vypátrali kolegové z Lidových novin. Když čekal ve frontě, poprosili paní prodavačku, aby ho zavolala k telefonu. Zjišťovali, jaký je jeho podíl na zvacím dopisu v roce 1968. Tvrdil, že žádný nepodepsal a netuší, jestli takový vůbec existuje.

Do Prahy jezdí, jen když vyslychájí... což je ovšem

poměrně často. Jako svědek vypovídal u parlamentní komise pro vyšetřování události ze 17. listopadu, vyjadřoval se ke zvacímu dopisu v roce 1968 i svým majetkovým otázkám.

"Nevím, do jaké míry se stal pan Štrougal sběratelem nemovitostí," řekl mi jeho bývalý poradce Jaromír Sedlák a do konce loňského ledna pracovník Úřadu předsednictva vlády. "V politice byl především pragmatik a prosazoval reformy. Nepodílel se na pozvání vojsk a protestoval i proti Bilakovu Poučení z krizového vývoje. V 70. letech zabránil s Husákem politickým procesům typu 50. let. Vedl stovky šarvátek s brežněvovci, i když z dnešního hlediska už vypadají dílčí a bezvýznamné..."

"Interview nebude", protestoval kopáč s blátěnými koly na kolenou. Bývalého premiéra jsem v něm poznala až ve chvíli, kdy si nasadil brýle. Poprvé v životě jsem si uvědomila, že skutečně špatně vidí na levé oko.

Zdvořile nás pozval dál, když už jsme vážili tak dlouhou cestu, ale interview skutečně nebylo. Byla whisky a káva.

Seděli jsme u velkého dubového stolu v typické horsky vybavené chalupě. Z multifiltrů, které kouřil v dobách své politické slávy, expremiér přešel na feminy.

"Neříkejte, že na ameriky už nemáte," směju se.

Jako ministr zemědělství v roce 1959 bral Lubomír Štrougal 10 tisíc měsíčně, stejně jako na začátku šedesátých let, kdy se stal ministrem vnitra (s Antonínem Novotným osobně zatýkal svého předchůdce Rudolfa Baráka a nese zodpovědnost mimo jiné také za podvržené nacistické archivy, "nalezené" Státní bezpečnosti v šumavském Černém jezeře.) Plat předsedy vlády činil 25 tisíc. Měl nárok na vybavený služební byt, hospodyni, dva šoféry a dvě auta.

Dnes Lubomír Štrougal vlastní dům na Hanspaulce, kde žije jeho manželka, chalupu v Jizerkách, kam přesídlil on sám, Favorita a chatu ve Štědrotíně. V jeho bývalé služební vile proti hotelu Praha, zvané Štrougalce, od roku 1990 sídlí Nadace charity 77.

Sedmašedesátiletý politik, který se od roku 1959 udržel devětadvacet let ve vládě, křeslo ministerského předsedy opustil dosti nečekaně. Zároveň přestal docházet do parlamentu i dalších orgánů. Jaroslav Sedlák k tomu říká:

"Byl odejít i chtěl odejít. Cítil bezmocnost, protože na rozdíl od normalizačních let, kdy se vše dělo pod taktovkou Rusů, jsme si od příchodu Gorbačova už za všechno mohli sami. Na jaře 1988 podali v rámci postupující přestavby a potřeby kadrových změn jeho ministři demisi. Protože však neměl možnost do složení nového kabinetu zasáhnout a do křesla zasedli až na výjimky titíž, připadal si před národem jako šašek. Rozdílné názory nebylo kde vyjadřovat, premiér měl zakázány tiskovky s tím, " proč by je měla mít vláda, když je nemá předsednictvo ÚV KSČ..."

Na politickou scénu znovu vstoupil až v listopadu 1989, kdy figuroval po Miloši Jakešovi jako jeden z kandidátů na generálního tajemníka ÚV KSČ. Na tomto zasedání, kde se prý mladší komunisti snažili vyfouknout posty starším, zatímco venku všem ujžděl vlak. Kde údajně šedou eminenci Rudolfa Hegenbarta navrhovala za generálního tajemníka jen herečka Švorcová. Kde ministr obrany Václavík hřimal o CIA a variantu

ozbrojeného zásahu. A kde nakonec sesadili Jakeše a zvolili muže, jehož půl tváře se jménem Urbjakeš brzy zdobilo všechny pražské rohy.

"Štrougal si nikdy žádné iluze nedělal. Vždycky moc dobře věděl o co jde. Bohužel, málo věcí se mu podařilo prosadit," vyprávěl pan Sedlák. "Dokonce občas říká: "Ti lidi nás maj moc dobře přečtený".

(příště: Vasil Bilak)

DOPIS Z PRAHY

Marcela Čechová

Dostala jsem dopis z Prahy a protože je ho obsah je tak kouzelný a neobvyklý, rozhodla jsem se o něj podělit se čtenáři Australských listů. Víím, že se na mne autor, akademický malíř a keramik, umělecký restaurátor Pavel Forman za to nebude zlobit. Pavel patří, stejně jako jeho bratr Miloš, k umělcům, jejichž bytost je spojena s domovem. Ačkoliv jeho obrazy visí ve všech světadílech (on sám bydlí v příjemném brisbanském domečku s výhledem na plynoucí řeku), na výstavě v rodné vlasti musel čekat až do listopadu 1989. Za to nyní je na roztrhání - jedna výstava ještě neskončila a už se připravuje další. Bude jich mít jistě ještě nepočítaně, protože pro vlasteneckou i uměleckou aktivitu nemá sedmadesátiletý Pavel Forman čas stárnout.

Přejme mu proto úspěšný a požehnaný Nový rok 1992.

M.C.

Milí a vážení přátelé,

čím jsem tady v Praze déle, tím víc na vás myslím, protože to, co nás společně zajímá a spojuje, mne tady pevně obklopuje a obepíná - zdejší politika.

Přivezl jsem sem originál protestu, který emigranti z celého světa posílají k evropskému soudu do Štrasburku a

který se týká vládních rozhodnutí nepřiznat emigrantům právo na náhradu škod, způsobených komunismem, pokud se nevrátí natrvalo do Československa. Protest jsem zde dal rozmnožit a rozdál lidem, které naše problémy zajímají a považují za nutné je řešit - jednou určitě a spravedlivě. Samozřejmě zatím na prvním místě jsou zde problémy udržení společného státu Čechů a Slováků. Slováci (menšina) chtějí za každou cenu samostatný stát, ale bojí se referenda, jak je žádá Havel. Na druhém místě důležitosti je otázka tak zvané lustrace komunistů. Sice to bylo schváleno, ale má se to týkat jen funkcionářů od okresu nahoru, takže většina těch nebezpečných bude nedotčena a naopak chráněna zákonem, aby se jim neublížovalo. Do parlamentu ke schválení byl dán dodatek k zákonu o navrácení majetku a všech práv exulantům (emigrantům). Těsnou většinou návrh neprošel, čili zůstává to nadále jak bylo. Doufám, že exil bude dále žádat spravedlnost a neudělá křížek nad posledním rozhodnutím ve sněmovně. Každý zde ví, že to byla nebo je největší loupež století. Škoda, že nejsem žurnalistou. Určitě bych udělal seriál článků "Hovory s J.A. Komenským", něco podobného jako dělá president Havel svoje rozhovory z Lán. Co bych tam napsal?

"Pane Komenský, slyšel jsem, že chcete navštívit svoji vlast a podívat se po svých knihách a rukopisech, které jste v Čechách zanechal, když jste utíkal před persekucí do exilu. Nejezděte tam, nenamáhejte se, nic nenajdete. Všechno si rozebrali estébáci (oni jsou kulturně založení, víte) a stejně kulturu milující zasloužilí komunisté. Že tam stále máte domeček, pane Komenský? Co vás napadá, ten nedostanete, v něm právě bydlí ti zasloužilí, hodní lidé, kteří teď vlastní vaše knihy. Upřímně vám radím: zůstaňte hezky v Rotterdamu, vzpomínejte na nás v dobrém, občas nám pošlete nějakou tu pětku protože přece víte, jak je na tom špatně naše ekonomie a ujišťuji vás, že až umřete, celý náš národ vás bude ctít a bude vám vděčen za to jak jste nás ve světě proslavil. Z vděku dáme váš portrét na poštovní známky a i pomníček vám postavíme (za emigrantské peníze) a možná i věnec na hrob pošleme. Bude to

věnec se stuhama a s nápisem: Nic jsme mu opět nedali a on nás přece proslavil v cizině. Čest jeho památce."

Tak podobně by to mohlo pokračovat týden co týden. Myslím na své přátele a známé, jsou to vědci i universitní profesori, prostě mozky, které by republika potřebovala. Jsou staří ale stále ještě by mohli pro vlast udělat dost práce, skončí však daleko v cizině, tu svoji rodnou chaloupku nikdy nedostanou. Už prošlo datum, kdy se mohli o ni hlásit a i kdyby se hlásili, trvalý pobyt nemají. Jaká škoda, jaké plýtvání nejlepšími silami národa...

Skončila moje pražská výstava a myslím, že byla úspěšná. Na vernisáž přišlo tolik lidí, že se do výstavní síně ani nevešli. Dostavila se i televize a druhý den jsem měl 8 minut rozhovor v televizním studiu. Už po prvním týdnu výstavy jsem musel zaplňovat prázdné mezery po obrazech novými malbami. A také jsem konečně dostudoval... Akademie výtvarných umění mi dala diplom, který mi komunisti odepřeli dát. Však už jsem si připadal jako věčný student. Budu teď doma v Brisbane muset pilně pracovat, abych připravil nové obrazy pro výstavy v roce 1992 v Praze a v České Lípě. Na jaře budu mít také výstavu v Bernu ve Švicarsku.

Už se těším do tepla, jak si zaplavu a jak budu malovat v Yeppoonu rybářský přístav a vůbec všechno. O lodi a o moře byl největší zájem, to je asi ta česká romantická nátura. A na co se nejvíc těším? Jak si u sklenky červeného vína sedneme na verandu pod Jižní kříž a budeme si povídat dlouho do noci. Srdečně zdraví a na shledanou se těší

Váš

Pavel Forman

Zdá se, že podobný nápad jako Pavel Forman, měl i známý humorista a konferenciér Jan Pixa a tak vznikl následující fejeton.

"Uvěřit jsem i já Bohu" ..

Do naší redakce došel otevřený dopis bývalého emigranta pana Jana Amose Komenského, DrSc, amerického profesora pedagogiky při UNESCO. Rádi jej zveřejňujeme:

Věřit jsem i já Bohu, že po přejití vichřice hněvu vlada věcí tvých zas v ruce tvé se navrátí, o lide český!

I stalo se. Přešla vichřice sametová a vlada do tvých rukou vložena jest. Pocitiv radost v srdci, popatřuji nyní na tě, kterak sobě u svobodě vedeš. - a co vidím?

Kvaltování mnohé a všeliké, díla dobrého však pomálu. A když by komu se v konání dařilo, na něj hned soused škaredě hledí a může-li jak, jemu to zkazi.

Mnozí řvouce, že též by měsce své naplniti chtěli, činí tak nikoliv prací křtaltovnou, ječ kšeftováním marným a smilným. V krémách domácím poutníkům újmu činí, cizozemským poutníkům však v říi lezou, všechny pak ve spolek odírajce.

Děvy povětrné s výsměchem patří na pany poctivé, peněžoměnci z přepyšných kočárů shlížeji na opěšatělé universitní mistry.

Kejkliři upřimní marně lákají diváky, kteří raději hampejzy plní. Holohlaví fechtují se s přísnědlymi a lapkové i za bílého dne svou živnost provozují, ouchcapky si z biřiců tropice.

A staří strukturové, kteřížto za stav obce odpovědění jsou, dilem larvy vyměnili, dilem za buky ustoupili a lid zmatený jedovou řečí proti zvoleným konšelům popuzují.

Konšelé pak mezi sebou se prou, skřipi, sviňské pysky, volové rohy a uši osličí si nasazují místo aby pořádek sdělali.

A nadále se voda kalí, vzduch zasmrádá, stromy mrou a hovada stráda. Spatřuji velikou jedněch k druhým nepřázeň, závistivě na sebe vzhledávání,

kejklování, potvoření, odbreptávání, pachťování...

Velice mě zarmucuješ, neb na odkaz můj přímo káliš, ó lide český.

Dáno v Naardenu,
Idibus Augustus A.D. 1991

Naše redakce poslala slovučnému krajanovi odpověď tohoto znění:

Váš pronikavý zrak postřehl některé negativní rysy našeho současného bytí. My však při podrobnějším pohledu na mlčící většinu pospolitosti české, čerpáme naději právě z jasnější stránky vašeho kšaftu a věříme i my v Boha, že po projití Labyrintem světa, lid český konečně nalezne RÁJ SRDCE, O Jene Ámosil

MYŠLENKY TGM

Mohu, ba musím milovat národ svůj skutečně, ale nemusím proto nenávidět národy jiné. Pravá láska se nedokazuje nenávisť, ale láskou.

Věřím v mír mezi národy, ale tento mír začíná mírem mezi občany jednotlivých států.

Ale vy jeden každý musíte vždy sněsti mínění druhého. V demokracii je svoboda. volnost. Demokracie znamená diskusi.

Samostatnost neudrží a nespasí žádného národa, národ si musí udržet samostatnost - spasí nás mravnost a vzdělanost.

SLOVA BÁSNIKA

VIKTOR DYK
31.12.1877 - 14.5.1931

Básníkův národní zápal se vyznačoval přísně kritickým pohledem na vlastní národ, nemilosrdně odhaloval negativní rysy národní povahy, snad proto byl komunisty dlouho zakazován a pronásledován. Jeho poezie je však zvláště dnes živá a pravdivá.

Kupředu jdeme, je-li vhodná chvíle,
vhodná-li chvíle, jdeme zase zpět.
Při kterémkoli tak nás vidět dle: ne dobří, zlí ne. Něco uprostřed.
Váženi věčně všim, co pro nás cizí,
jdem šumařiti v chladný pro nás svět.

Na půli cesty tato náhle mizí.
Ne sví, ne cizí.. Něco uprostřed.

Leč, všichni vy, jichž srdce pýchou zhrdla,
jež opijí dne oslava:
Poslyšte výkřik z básníkovy hrdla.
Boj se sebou, se všemi zlými pudy,
se sobectvím, jež vede v sráz.
Nezapomeňte na svých otců bludy,
nezapomeňte běsů v nás!

Kam pohlédneš, tam chamtivost a hřích.

Lze proti zlobě cizích hájit pudy.
Leč proti zlobě svých?

A jak je možno věřit v lepší doby,
kdy cesta v mlhách ztratila si cíl.

ZVACÍ DOPISY EXISTOVALY!

Nová fakta na Mezinárodní konferenci o Československu 68

Existoval takzvaný zvací dopis, který k nám přivedl cizí invazní armády v noci z 20. na 21. srpna 1968? Tahle otázka dodnes vzrušuje mnohé z nás. Vždyť jeho nalezení s pravými podpisy "zvatelů" by mohlo být podnětem k obžalobě těchto lidí z velezrady, jeho originál, pokud nebyl zničen, nejspíš leží někde v nejtajnějších sovětských archivech. Nicméně jeho existence byla donedávna zpochybňována. Na mezinárodní konferenci o pražském jaru, jeho porážce a mezinárodních důsledcích, která se konala koncem roku v Liblicích u Mělníka, však historici přinesli první nepřímé důkazy, že takové dokumenty skutečně vznikly.

SIGNATÁŘO 18 ČI 36 ?

Při studiu Husákova archivu jsme našli zmínku o jeho existenci - oznámil dr. František Janáček. Diplomatickými kanály přišlo z Kremlo do Prahy doporučení, aby se tímto dopisem příliš neoperovalo, protože by tomohlo vyvolat představu o převratu či frakční činnosti ve vedení KSČ a státu, která donutila Sověty k vojenskému zásahu. Tato obava mohla vyplývat i ze skutečnosti, že pod tímto dokumentem bylo poměrně málo podpisů. Navíc po tom, co čs. představitelé podepsali pod neurvalým nátlakem tzv. moskevské protokoly, jimiž legalizovali přepadení Československa, už Sověti nepotřebovali podle mínění doktora Janáčka tento dokument zveřejňovat, jako to bylo žádoucí těsně po začátku jejich "internacionální pomoci". Z různých pramenů bylo v minulosti otištěno několik seznamů signatářů tohoto dopisu. Na jednom je osmnáct jmen, což byl podle mínění historiků asi původní počet, na druhém dvojnásobný počet.

Jiří Pelikán, tehdejší ředitel Čs. televize a dnes poslanec Evropského parlamentu, soudí, že na zveřejnění neměl zájem ani Gustáv Husák. Podle

Husákových neautorizovaných vzpomínek, které nedávno vyšly, také za touto stoupající hvězdou slovenské politické scény přišli před invazi organizátoři pozvání a žádali ho o podpis - ale marně. Když se Husák stal normalizačním generálním tajemníkem KSČ, tak podle Pelikánova názoru nechtěl tento dokument publikovat, protože nepatřil mezi jeho signatáře, a to by mohlo oslabit jeho pozici.

PŘIJÍTE V NOCI!

Nakonec místopředseda Vládní komise pro analýzu událostí let 1967-70 dr. Václav Kural shrnul dosavadní poznatky o zvacích dopisech. V podstatě existovaly asi tři.

První předal 3. srpna 1968 Vasil Bilak, tehdejší první tajemník ÚV KSS, sovětskému vůdci Leonidu Brežněvovi v Bratislavě. Původní verze byla adresována Brežněvovi, ale na žádost Sovětů ho autoři přepsali, takže se obraceli na ústřední výbor bratrských komunistických stran. Upozorňovali v něm, že obrodný proces u nás jde prudce doprava, a proto je žádají o internacionální pomoc.

O druhém dopisu, mnohem závažnějším, vědí historici ze záznamu jednání představitelů intervenčních států 18. srpna v Moskvě. Tento dokument zřejmě sepsali "konzervativci" 15. až 17. srpna v rekreačním středisku na Orlíku a na sovětské velvyslanectví ho doručil Alois Jindra. Výslovně v něm píše, že vojenský zásah se nedá odkládat a že by se měl uskutečnit v noci z 20. na 21. srpna.

A konečně třetí pozvání, patrně oficiálního charakteru, čekal 19. srpna Brežněv. Zřejmě se shodovalo s textem, který do Čs. tiskové kanceláře a Čs. rozhlasu přinesli večer 20. srpna jejich ředitelé Miroslav Sulek a Karel Hoffman a požadovali jeho okamžité odvyšlání - avšak marně. Jak potvrzují pamětníci, pod tímto dokumentem podpisy chyběly. Ostatně, není vyloučeno, že měly být připojeny dodatečně, až po nástupu tzv. Indrový "revoluční dělnicko-rolnické vlády" k moci.

Ovšem k těmto písemnostem musíme ještě připočítat mnohé telefonické rozhovory našich politiků s

Kremlem. Jak uvádějí sovětsí historici, během těchto rozmluv přesvědčovali své sovětské přátele o tom, že socialismus je u nás ohrožen, a proto ho musí spasit za každou cenu.

Nicméně význam zvacích dopisů nemůžeme přeceňovat. Brežněv k nám poslal více než půl milionovou armádu, aniž měl jakýkoliv dokument, který by mohl bez uzardění zveřejnit, v ruce. Myšlenky pražského jara o demokratickém "socialismu s lidskou tváří" byly příliš opojné a mohly by infikovat i obyvatele v ostatních zemích Varšavské smlouvy včetně SSSR.

Karel Pacner (Mladá fronta)

NADĚJE A ZKLAMÁNÍ

Karel Wendt

Viděno zkušeností života, který už je v závěrečných kilometrech, minulost vypadá jak fetěz nadějí a zklamání: nadějí na vysvobození z trudné situace mimo jedincovu kontrolu, zklamání nad tím, že úleva vysvobození je vždycky jenom přechodná. Mor po moru, jedna pohroma přejde a druhá začíná. Radost z vítězství je vždycky v krátké době nahrazena smutkem z porážky. Otázka je, jestli to způsobuje doba a narození jednoho člověka, nebo jestli jde o přirozený úděl všech lidí.

Projďme se jedním životem...

Když dítě mé generace prvně otevřelo oči, na obzoru už se stahovala černá mračna. Duce v Itálii, caudillo ve Španělsku, führer v Německu. A než takto nešťastně narozenému člověku přestalo téct z nosu, fašismus už dusil jeho zem a ničil životy. Ideologičtí šarlatáni budovali "novou Evropu" nadřazené rasy. Životy celé generace začínaly smutkem a čekáním (nadějí) na konec tohoto smutku.

Dočkaly se. Skončil smutek, přišlo osvobození. Fašisté zalézali do děr a utíkali za hranice. Než však bylo možno od plic vykřiknout slovo "hurá", v ulicích už zapáchali noví "vizionáři". Šarlatáni jiné ideologie budovali "nový svět" (Evropa jim nestačila) nadřazené třídy. Radost ještě ani nevykoukla z poviánu, ale v člověku, schopném myslet za sebe, už začala umírat. Mor po moru, hrůza se převlékla z hnědého do rudého, jinak se

změnilo pramálo. Rudé prapory vlály dále z oken, jenom hákový kříž byl nahrazen srpem a kladivem.

Cesty se rozbíhaly: k moci, kolaboraci, ustátněné blbosti, do žaláře, za hranice. Moje vedla ven. Radost! Neboť je jistě radostné být náhle na svobodě, mezi lidmi, kteří ji ani plně nedovedou ocenit, protože ji nikdy neztratili

Ano, ale téměř současně s radostí ze svobody, přišel smutek nad ztrátou kořenů, země, způsobu života, nad ztrátou všeho vrozeného. Otázka, kterou mystičtí emigrant nikdy uspokojivě nezodpověděl, zní takto: "Byla cena zaplacená za svobodu, příliš vysoká? Smutek roste poznáním, že být svobodný nestačí. K trvalejšímu štěstí, k radosti a k vytlačení smutku, je třeba, aby byla svobodná také místa, ve kterých exultantovy kořeny zůstaly vězet.

Přišel rok 1968 a zase, ráz na ráz, naděje a smutek v rychlém sledu. Jedním vchodem vstoupila naděje, druhým invazní armády.

Až teď, když už samo stáří vneslo do života vlastní smutek, vyšlo listopadové slunce roku 1989. Radost? Ještě ji máme. Naděje? Ještě neumřela. Ale za námi i v nás zkušenost téměř dokončeného života, takřka zákon, který říká, že radost je vždycky krátká a zklamání nevyhnutelné a dlouhé. Je možné přetnout řetěz naděje a zklamání?

Vyhledky nejsou nejlepší. Původci smutku čtyřiceti let tentokrát vlastně ani neodešli, jenom ustoupili do stínu. Někdy ani to ne. Nevím, jak přesně je tomu doma, ale četl jsem, že v Maďarsku vzpomíná 53 procent "na staré, dobré časy". U nás se podle západního tisku vyslovilo 23 procent občanů, že by nechtělo za sousedy židy, (staré, dobré časy). Ti, kdo jenom ustoupili do stínu a někdy ani to ne, jsou podle těchto pramenů zodpovědní za násilnou smrt devíti až desíti tisíc Čechů a Slováků. A pořád jsou. Pořád radí. Pořád manipulují.

Vášeň primitivů narušily, co bylo jedné, časem postižené generaci svaté. Československo už není. ČSR už není. Máme ČSFR. A i tu trhají na kusy davy demagogických lokálních patriotů a atavistických šovinistů.

Zbývá na děje, že lidé pro změnu rozeznají malichernost a přijdou

k rozumu, neboť naděje, jako zklamání a smutek, je omezena jenom délkou života a tedy, v lidských dimenzích, věčná.

Naděje a zklamání a naděje a zklamání a naděje a zklamání...

DIKTÁTOR HAVEL

Aleš Nebeský

K neblahému dědictví po komunistickém režimu patří i ústava, která je pro fungování demokratického státu zcela k ničemu. To si samozřejmě vůdci sametové revoluce uvědomovali a proto první, svobodně zvolený parlament, si uložil jako bezpodmínečnou nutnost vytvoření nové ústavy a Václav Havel při svém druhém presidentském slibu označil novou ústavu základem vývoje k demokratickému zřízení a prohlásil ji za svůj prvotní úkol.

Presidentský úřad mu ale k praktickému splnění takového úkolu dává pramálo ústavní moc. Ta spočívá čistě v rukou parlamentu. I během první republiky, prezident byl reprezentativní postavou bez téměř jakékoliv politické moci. Speciální vliv, který TGM měl, byl dán jeho morální silou a nesmírnou osobní popularitou u většiny občanů. Václav Havel se zcela zasloužené může opírat o totéž - jen s tím rozdílem, že byl do čela státu postaven nikoliv po represivním režimu s limitovanými ústavními a zákonnými občanskými zárukami, ale po totalitní diktatuře s třídním apartheidem, které se úspěšně podařilo téměř v každém člověku zničit občanský pocit odpovědnosti sama k sobě, svému okolí a respekt k zákonodárství platným pro všechny.

Existující ústava byla psána z hlediska, že jakékoliv politické rozpory jsou řešeny buď tanky, nebo politickými procesy. Jedním z přímo protidemokratickým ústavním uspořádáním (o jeho praktičnosti ani nemluvě) je např. způsob usnášení Sněmovny národů. Česká i Slovenská republika má stejný počet poslanců - zákon je ale schválen jen tehdy, vyslovili se pro "nadpoloviční většina té které z republik. V praxi to znamená, že 26 z

poslanců Sněmovny národů může blokovat jakýkoliv, třeba i životně důležitý zákon pro mezinárodní i vnitropolitické vztahy. Navíc i neexistuje ústavní mechanismus pro překonání krise, kdy - ať již z jakýchkoliv důvodů parlament ztrácí schopnost se usnášet.

Pro porovnání by snad bylo užitečné si připomenout ne tak dávno australskou krizi, ku které došlo na jaře roku 1975. Opozice mající v senátu většinu, se rozhodla oddálit souhlas rozpočtu, aby donutila vládu k vyhlášení voleb. Labouristická vláda se rozhodla - zcela protiústavně vládnout bez schváleného rozpočtu.

Governor-General, jmenovaný do funkce předsedou vlády Whitlamem, labourista a přítel mnoha labouristických ministrů, navzdory svým citovým vztahům, se zachoval podle svého slibu - obhájil ústavu. Použil svých "reserve powers", rozpustil parlament, propustil vládu a pod podmínkou okamžitého vyhlášení voleb, jmenoval prozatímní úřednickou vládu s limitovanými pravomocemi. Ve volbách pak voliči spor svých politických zástupců rozhodli. Nedovedu si představit demokratičtější řešení situace, kdy zvolení zástupci občanů v parlamentě jsou neschopni dosáhnout kompromisu, který je podstatou demokracie.

Samozřejmě, že se ozvaly protestující hlasy, kritičtí, že demokracie byla "znásilněna" a sám Governor-General, dávno po opuštění své funkce, byl zfanatizovaný extrémisty pronásledován tak, že nakonec odešel do evropského "exilu". Patří zřejmě ke známým doby ve které žijeme, že věrnost principům není tou nejvíce obdivovanou vlastností.

Vypracování ústavy a na jejím základě nového volebního zákona, které měli zajistit, aby v červnu 1992 nově zvolený parlament byl skutečným odrazem politického seskupení voličů, se ocitlo na mrtvém bodě nad otázkou státoprávního uspořádání. V polovině roku prezident předložil parlamentu zákon o referendu, kterým se voliči měli o státním uspořádání rozhodnout. Parlament zákon s úpravami přijal, ale

navzdory petici podepsaným více než dvěma miliony občanů, žadatelé konání referenda - referendum nebude, neboť poslanci se nebyli schopni dohodnout na znění otázky. Prezident, u vědomí své ústavní bezmocnosti, se z televizní obrazovky obrátil k občanům. Konstatoval, že je zřejmé "nad síly našich zastupitelských sborů se včas a rozumě domluvit o budoucnosti našeho státního zřízení...a (zvolení zástupců) stále nebezpečněji se odcizují občanům, kteří je zvolili." Uvedl dále, že od ledna se pokoušel přispět k státoprávní jednání a že "jako demokrat jsem vsázel na dialog a politickou vůli k domluvě... jednání, která jsem organizoval, se začínají točit v bludném kruhu" a že mu tedy nezbyvá než se obrátit k občanům, aby apelovali na své zástupce. Současně oznámil, že předloží Federálnímu shromáždění návrhy zákonů, které by pomohly překlenout mrtvý bod v jednání politických reprezentací a které by byly zárukou ústavního řešení, došlo-li by ku krizové situaci.

V prvé řadě žádá, aby do zákona o referendu byla vrácena klauzule - kterou původně navrhl a která byla parlamentem vypuštěna - umožňující prezidentovi nejen vyhlášení referenda z vlastního rozhodnutí, ale navíc mu ukládající povinnost referendum vyhlásit, požádá-li o to 20 % voličů v jedné z republik.

Prezident pak dále navrhuje ústavní zákon, který mu umožní za přesně stanovených, krizových okolností rozpuštění parlamentu a vypsání nových voleb. Navrhuje také přijetí nového volebního zákona a novou strukturu federálního zastupitelského sboru, která je nutná, nepodaří-li se vyhlásit ústavu před volbami, či dojde-li k vyhlášení předčasných voleb v jedné z republik - aby bylo zaručeno, že nebudou zvoleny jen republikové zastupitelské sbory, ale současně také i federální reprezentace. Bez ní by automaticky došlo k rozpadu státu "suchou cestou".

Kritici prezidentových návrhů vidí nebezpečí v koncentraci moci v jedné ruce, obviňují Václava Havla ze snahy změnit parlamentární systém v

netradiční systém presidentský a z diktátorských tendencí. Odmyslím-li si čisté politikaření přicházející z levice, křesťanské pravice a - pochopitelně - i od nacionalistických Slováků, kteří ostatně nesouhlasí vždy a se vším co přichází od Havla či z Prahy - snad i obavy z koncentrování moci - po čtyřiceti letech komunismu - chápu i přesto, že se jedná o prezidentskou moc použitelnou za mimořádných, přesně stanovených okolností.

Také krizovou potřebu jistého "rozhodčího", který by měl možnost se v krizové situaci obrátit přímo k lidu, si snad také mohu sám pro sebe omluvit nedostatkem praktického politického myšlení. Mému chápání se ale vymyká obvinění Havla z diktátorství.

V poslední době si více a více říkám, že český dramaturg Václav Havel jím mohl zůstat dodnes. Jako jeden z mála českých intelektuálů - který nikdy ani na chvíli nepodlehli vábení socialistické ideologie a při svojí tvůrčí činnosti si dokázal udržet čisté ruce a zůstat věrný demokracii - dnes mohl sedět na výsluní své světové umělecké a po-disidentské popularity a z výše své morální superiority se jen dívat a podle libosti - kritizovat.

Místo toho se rozhodl vstoupit do politického života a prakticky se pokusit pomoci uvést v život své demokratické ideály. Netvrdím, že se nedopouští chyb a že by měl být mimo kritiku ale - Havel a diktátor ?

Někdy mi nezbyvá než konstatovat, že jsou lidé, kteří by měli držet nejen ten příslovečný krok.

NAZORY - DOJMY

Naše mezery v učení

Nenačili jsme se důkladně orientaci a dali si navzájem okusit podezřivosti i zášti, snad abychom zakryli každý své vlastní handicap. Lidé vyhasli nebo zemřeli budou proto volit mezi tím, zda vůbec jít, či nejt k volbám. Z čeho budou vybírat ti, kdo rezignovat nechtějí, když z politických stran zatím přesvědčivě neimponuje žádná? Budou to opět volby živelné, tentokrát s tím, že jedni (agitující) se budou chovat jako šelmy a druhým (agitovaným) bude souzeno být jako býložravci? Volba, která nás čeká bude dost možná tou, již se říká nucená.

*Petr Příhoda "Rok šelmy"
Přítomnost (9 - 1991)*

Čo zlacnelo, čo zdraželo

Vravi sa, že dnes už odvaha zlacnela a rozum zdražiel. Podľa mňa odvaha nezlacnela - zlacnel rozum. Inak by sa bol už niekto opýtal odkiaľ ľudia, ktorí majú servilnosť k moci v krvi, nabrali guráž nahlas vystúpiť v čase, keď obyčajný človek ešte nevedel, či sa prevrat podarí. Zdá sa, že dobré informácie sa stali nielen tovarom, ale aj základom pre neskoršie grobiášstvo... Znesiem všeličo, ale neznesiem, keď sa niekto sám pred sebou rehabilituje tým, že špiní iných... Bolševici zmizli zo scény a s nimi aj kult hrdinstva. Už sa nemusíme hanbiť za to, že nie sme hrdinovia, že sa bojíme o svojich najbližších i o seba. Žije nás tu takmer patnať miliónov kolaborantov - a nie nič odpornéjšie, ako hádka dvoch kolaborantoch, ktorý z nich kolaboroval viac.

*Jožo Urban: Majiteľia revolúcie
Literárny týždenník (38 - 1991)*

OČI A SRDCE EMIGRÁCIE

V předchozích číslech jsme věnovali pozornost dvěma knížkám našich krajanů. Oba, jak Ružena Šamánková, tak Milan Vyhnaněk opustili vlast za dramatických okolností začátkem padesátých let. Oba tedy jsou, to, co tady obvykle a ne zcela správně nazýváme "politickými emigranty".

Dnes vám nabízíme krátkou ukázkou z knížky, kterou napsal Zoltán Tomanovič, mladý autor, jeden z těch, kteří opustili republiku až koncem osmdesátých let a kterým se občas s trochou despektu vyčítá, že jsou "jenom hospodářskými emigranty".

Nechci posuzovat, kdo má větší právo se nazývat bojovníkem proti komunismu a podobně. Já osobně si myslím, že rozhodnutí k odchodu a v té době se ještě zdálo, že bez možnosti návratu, bylo pro všechny hrozně těžké. Stejně jako začátky v nové zemi a tak je škoda, že nás právě ten rok odchodu někdy zcela zbytečně rozděluje.

Ale abych se vrátila ke knížce: Myslím, že by si ji měli přečíst právě ti, kteří tu mladou generaci přicházející v posledních 15-20 letech, trochu podceňují.

Knihka mne zaujala především pravdivostí a poctivostí své výpovědi. Tu pravdivost jsem cítila zvláště silně, protože jsem sama odešla podobnou cestou a dobře si to pamatuji.

Při čtení jsem si znovu uvědomila zebřiček lidských hodnot. Jak málo stačí, aby se i ten nejjistější člověk cítil jako "poloviční lidská bytost", zvláště je-li zahrán do zdi lágru, ať už je to kdekoliv.

A jak, na druhou stranu rovněž málo někdy stačí, aby se to všechno změnilo. Někdy je to jen podaná ruka a pár přátelských slov uznání. Někdy, po dlouhé době v lágru, docela obyčejná kuchyň v normálním bytě s ledničkou, kterou můžete otevřít, když máte hlad.

Je moc dobře, že se situace v Československu změnila a že nikdo už nemusí emigrovat. Prosim, může odejít žít a pracovat tam, kde se mu líbí, ale bez toho hrozného "už nikdy zpátky".

Víkendy s Anet sme trávili na diskotékách alebo na krajaňských zábavách usporadúvaných zväzom Sloňakov. Zúčastnili sme sa aj na Slovenskom dni, ktorý sa každoročne koná v prírode. Nevynechali sme ani návštevu nového Sokolského domu, v podstate veľkej telocvične, ktorú vybudovali najmä šesťdesiatosmičkári. Chceli tak nadviazať na tradíciu českého Sokola. Pravidelne sa tu konali zábavy, ale miestnosť využívali predovšetkým na šport.

Trochu se zahanbením som Anet vysvetľoval pomery vo vzťahoch medzi českými a slovenskými starousedlíkmi. Podstatu však nechápala a pokládala tieto spory za malicherné. Udivilo ju moje rozprávanie o tom, že takúto separatistickú nevráživosť, ktorá sa často prejavovala v rozhlasových vysielaniach a časopisoch obou národov, jsem doma nepoznal. Ťažko bolo odpovedať na otázku, prečo si v odlúčení od vlasti radšej súdržne nepomáháme.

Diferenciácia a treštenie snad čiastočne vyvierali z rozdielných pohnútok a dôvodov k emigrácii. U starších ročníkov dominovali skôr politické motívy súvisiace so zmenami spoločenského systému v Československu a obavy zo života v novom režime. U mladších ročníkov, ktoré nepoznali iný, len totalitný systém, sa všeobecne hovorilo o ekonomickej motivácii, čo však, myslím, neboli jediné dôvody. Prírodná túžba spoznať svet a žiť slobodným svojprávnym životom, za ktorý človek sám nesie plnú zodpovednosť neznamená iba predstavy a sny o materiálnom blahobyte.

Ďalším rozdeľujúcim činiteľom bol i fakt, že predchádzajúce emigračné ročníky po odchode z republiky úplne prerušili kontakt s vývojom doma. Pre nich sa jednoducho hodiny vývoja zastavili v tom okamihu, keď opustili vlast. Šesťdesiatosmičkári obviňovali starú gardu štyridsaťosmičkárov, že len omieľajú historické hriechy a krivdy, ale pritom nám mladým sa už aj oni javili, akoby zaspali vývoj. Ani s nimi sme občas nevedeli nájsť spoločnú reč, keďže ich uvažovanie o vlasti pochádzalo z iného času, a tiež už boli materiálne i rozhladom a problémami v inom postavení.

UPOZORNĚNÍ

Shodou okolností a náhod se na našem redakčním stole sešly dvě upozornění či výzvy s prosbou o pomoc. Necháváme na vás, která se vám bude zdát důležitější.

Československá kanoistická federace se na nás obrátila s prosbou o pomoc při získání finanční částky, kterou potřeboval pro své třináctičlenné družstvo, které by se rádo zúčastnilo mistrovství světa a GP v kanoistikém maratónu, které se koná v dubnu v Brisbane a v září v Melbourne. Předpokládané náklady činí A\$ 3,400 na osobu. Družstvo je v dobré kondici a patří ke světové špičce. Za poskytnutí pomoci nabízíme umístění reklamy na pádlech a tričkách.

Druhá prosba je mnohem kratší a naléhavější:

Studenti filmové fakulty AMU v Praze se obraćejí na všechny spoluobčany, kteří by mohli pomoci jejich spolužákovi, který onemocněl zhoubnou nemocí a jeho poslední šancí je operace, kterou lze realizovat pouze se zahraniční spoluprací.

Studenti se snaží získat potřebný obnos a zřídili u Komerční banky v Praze I, Na Příkopě 28, konto č. 35-2920-011, směrový kód 0100, které je otevřeno od středy 4. prosince 1991.

Katedra režie a kamery FAMU, Smetanovo nábřeží 2, Praha I,

Bližší informace o obou prosbách získáte na tel. čísle redakce našeho listu.

(02) 891 6808
nebo osobně:

Suite 11 -83 George Street
Parramatta 2150 NSW

Nad dopisy čtenářů

Milá pani Háberová,

Dovoluji si podotknout, že jsme spolu s manželkou, velmi spokojeni s vysokou úrovní "Australských listů" a hlavně s jejich dobrou češtinou, jazyk, jehož pravopis pomalu začínám zapomínat.

Je skutečně politování hodné, že pani Marcela Čechová si musela vzít na mušku nynější čl. vládu v Praze, včetně samotného presidenta na kterého velká většina obyvatel republiky a velká část ostatního světa vzhlíží s obdivem. Snad by se její ostře zaustřený názor mohl přičísti jejímu delšímu pobytu v odlehle Stumpy Gully Road v Mooroodu, odkud vystřelovala své salvy před lety proti komunistické vládě v ČSSR, což lze přičísti k jejímu dobru.

Co se týče jejího obviňování slovenských separatistů, kteří zakazovali svým dětem si hrát s jejími dětmi, není to ojedinělý případ. Sám jsem byl očitým svědkem setkání dvou českých rodin, před lety náhodně v Moore Parku v Sydney. Jedna rodina sestávala se ze zaměstnanců, tehdy nechvalného československého konzulátu a druhá z našich emigrantů. Děti z obou rodin, si se samozřejmě jen dětem vrozenou, započaly mezi sebou hrát, když tu náhle jedna žena z konzulátu jejich hru přerušila se slovy: "Nehrajte si s dětmi exulantů!" A rychle odvedla své děti pryč.

Často si na tento případ vzpomenu a v duchu chovám naději, že to s těmi separatisty jednou dopadne tak, jako to dopadlo s těmi lidmi z konzulátu.

S přátelským pozdravem

Karel Saltman

Zverne vás do kina:

Awakenings - Pročtnutí

V současné době běží v australských kinech zajímavý americký film s názvem "Awakenings". Tvůrci vycházeli ze skutečné události, která se odehrála v roce 1969 v New Yorku v nemocnici Beth Abrahamové. Přesto, že hlavními aktéry jsou těžce nemocní lidé, doslova živé mrtvolky, podařilo se scenáristovi Stevenu Zaillianovi a režisérce Penny Marschalové natočit silný lidský film. Je to i díky výbornému hereckému obsazení. Robert de Niro v roli nemocného je tím, kdo přináší poselství.

"Co vy víte o životě? Promartíte ho! Nedovedete ho vychutnat. Když máme zdravé dítě, neptáme se - proč? Když je nemocné, najednou se ptáme." říká jeho ústy hlavní hrdina. De Niro vytvořil dramatický obraz životního oblouku, v jehož základech je nezničitelná lidská touha po uplatnění svého JÁ. Jeho herecký výkon bývá přirovnáván k výkonu Dustina Hoffmana v obdivovaném a slávou ověněném filmu "Rain man".

Nechceme vám prozrazovat obsah, ale v záplavě gangsterek a hororu je tento dramatický a velmi lidský film nejen příjemným osvěžením, ale především silným uměleckým zážitkem. Pro nás je zajímavé, že ho natočil vypikající český kameraman Miroslav Ondříček, nositel Oscara za "Amádeu". Opět potvrdil, že patří mezi mistry filmové kamery. Film se již objevil i ve VIDEO půjčovnách.

Z tajů krás české řeči
(pokračování)

"My jsme pět. Pět listky na Rusalku." A máme ho, Nečecha. Ani číslovky nezná. Nechtě sebere své pět švestky a klidí se od češtiny.

České číslovky jsou - jako číslovky všech řečí, plny nástrah. Řekne se lehce první, druhý, dvacátý, ale vyjádříte slovy 219,897-tý ?! Leč to jsou jenom rozluštěitelné hlavolamy.

Opravdové záhady v močálech české mluvnice číhají jinde. Jedna švestka, dvě, tři, čtyři švestky. Ale - pět švestek! Sto, milion švestek, hrušek, mužů, žen, děcek, vůbec čehokoli. Čtyři listky, ale pět listků na Rusalku. Proč?

My Češi přijímáme bez reptání málo věcí, ale že za pětkou musí následovat druhá osoba čísla množného přijímá každá šestiletá předškoláčka. Sypem to ze sebe automaticky, ale učte cizince: čtyři chyby, pět chyb, tři volí, pět volů. Jazykozpytce přivedete k šílenství zeptáte-li se jich - proč ne pět švestky ?

Čeština není ovšem sama, ta změna po čtyřce je slovanskou specialitou. Takže v Praze, Bratislavě, ve Varšavě, v Kijevě, v Moskvě a jiných slovanských metropolích objednáme čtyři řtany, ale pět piv. Čtyři řtany a pět piva objednávat Američané.

Většina z nás to ani nezaznamená. Genitiv plurálu po čtvrtém numerálu ssajeme s mateřským mlékem. A je to výkon krkolomný, pro cizince skoro salto mortale, ta automatická toho genitivu.

Pásti můžeme tři voly. O dva více a paseme už volů pět. Do té míry zůstáváme Slovy, třeba proti své vůli. Až poženeme na pastvu pět volů přestane me jimi snad býti, ale to uplyne ještě více než pět léta. Až my Češi budeme kupovat pět listky na Rusalku nebude už ani blanických rytířů.

Anebo - nebudou blaníeti rytíři ?
To je ovšem již kapitola jiná.

B.Š.

TÉMA NA ZAMYŠLENÍ

Shodou okolností a náhod se mi dostal do rukou časopis "Nový čas", který vychází na Slovensku a tam jsem si přečetla vzpomínání pana Vlada Kadnara. Článek mne naplnil zlostí nad drzostí s jakou tento pán ostouzl slušné lidi, (a velmi se omlouvám panu Váňovi), s jakým klidem lže a říká přesně to, co od něho slovenský časopis očekává. Pro nás v Austrálii je spíše legrační jeho tvrzení o Čechách, kteří pracují v australské televizi a záměrně vybírají špatné a staré slovenské filmy, aby snížili vážnost Slováků a jejich kultury. My se také zlobíme nad špatným výběrem všech českých i slovenských filmů, které SBS vysílá, rovněž ale víme, že jsou to filmy, které si televizní pracovníci (samozřejmě australská) vybírají sami. Jenže v Československu to nikdo neví a tak je snadné vytvořit představu jak tady Češi ponižují a urážejí Slováky a v jakých neshodách i problémech my, chudáci emigranti v Austrálii žijeme. Jsem zvědavá, jak dlouho se bude pan Kadnar aklimatizovat na Slovensku a vůbec by mně nepřekvapilo, kdyby zase během některého příštího Silvestra učinil nové životní rozhodnutí. V tom případě by patrně udělal rozhovor pro Australské listy o tom, jak jsou v ČSFR zneužíváni chudáci navrátilí se emigranti. Ale ostatně posuďte sami:

KEĎ SA VRÁTI EMIGRANT

Michaela Conzarová

Rozhodol sa na Silvestra v roku 1982. Odíde. Veď sa to už nedá vydržať. Boli traja, kamarati však cívli a zostal aj s dcérkou Ankou sám. Rok žil v tábore pri Viedni. Spomína si na to ako na zlý sen. Zlá strava, jedna kúpeľňa pre sto ľudí, mesačné vreckovné pre oboch 240 šillingov. A dalo sa aj zarobiť na murárskych prácach. Raz to zkusil, ale keď mu šestnásťročný fagan, syn majiteľa stál stále za chrbtom a kontroloval ho, prekážalo mu to. Na to Vlado Kadnár, umelec, maliar v slobodnom povolání zvyknutý nebol. O niekoľko dní sa v barákoch prihlásil jeden miliónár, že hľadá zahradníka. Prišli do vilky, majiteľ

ho hneď ponúkol tými najdrahšími pijatikami, doniesol mu jedlo. Vladovi to bolo divné a stále sa pýtal, kedy už bude robiť. Tak dostal kosu. Po hodine sa ceremónia s jedlom opakovala. A vraj si má už odpočinuť. A čo vlastne šlo? Tento bohatý pán, vlastníaci tri reštaurácie potreboval spoločníka k rozhovorom vo všetkej počestnosti. A nakoniec si chcel Vlada i s dcérou ponechať u seba. Vlado bol však rozhodnutý. Ide sa do Austrálie. Keď prileteli do Melbourne bol to šok. Mesto síce krásne, ale tie štvrte vôkol. Dcera plakala dva mesiace v kuse. Bolo to hrozné. A ako sa tam vlastne dostali, povedal už Vlado.

V Rakúsku sa mi dostali do rukou australské noviny pre emigrantov. Nejaký Frantisek Váňa ponúkal sponzorstvo. V čom spočívalo?

Keď sme prileteli do Melbourne, čakal nás na letisku a autom nás odviezol snáď do najhoršej štvrti. K dispozícii nám dal dvojjazbový flat-byt, s dvomi vojenskými posteľami, dekami a malým nákupom. Bol to Čech a chcel na nás zarábať. Popol roku chcel dokonca peniaze aj za ten malý nákup. Sponzori sú najväčšie kurvy. Sú to starí emigranti, mnohí z nich bývali českí policajti. Skupovali starý nábytok v bazároch po desať, dvadcať dolárov a potom nám ho rozpredávali po patdesiat až sto dolárov. Vždy som bol rebel a nepáčilo sa mi to tak. A najhorší, či uveríte, alebo nie, boli našinci. Keď mali niečo navyše, vyťahovali sa. Bol som dlho nezamestnaný. Hľadal som si príležitostné práce. Robil som v továrni na šijacie stroje. Čo som však zarobil, to som aj minul. V Austrálii sa môžeš oháňať vysvedčeniami, papiermi, to ti nepomôže, treba ukázať, ako vieš robiť. Bol konkurz na grafikov, tak som sa prihlásil. Zarábal som 450 dolárov týždenne a na záver až 650, čo bolo celkom slušné. Robil som tam tri roky. Potom však prišla ona. Tiež emigrantka z Bratislavy. Oženil som sa a odišli sme do Adelaide. Prácu som si však pol roka nenašiel. Potom ma vzali, ale len za 300 dolárov týždenne. V decembri 1990 som sa rozhodol dovolenkovat v milovanej Bratislave. Keď som sa vrátil, bol som opäť nezamestnaný. Tak som sa rozhodol: Predsa, tu mám kamarátov. Tam ti nikto nepomôže. Každý sa stará o seba. A českí emigranti, tí sa len vyťahujú.

Dokonca vo vysielaní pre emigrantov uvádza australská televízia, kde pôsobia aj české, slovenské filmy, v ktorých ženy pracujú na poliach, po uliciach idú drevené električky a pod. Sú to filmy asi z dridsiatych rokov. Ale české? Tie najnovšie komédie a pod. Je to veľmi rafinované. O Slovákoch si všetci myslia, že sme veľmi zaostalí.

Vlado sa pomaly aklimatizuje, čaká na manželku, ktorá je ešte stále v Austrálii. Zvyká si na stereotyp, prekážajú mu Cigáni pred Priorom, veksláci po meste, vraj to nerobí dobrý dojem pre naše mesto a je prekvapený veľkým množstvom boháčov u nás. Život sa pomaly vracia do normalných kolaj, deväťročný sen sa skončil, začíná realita.

ZAJÍMAVOSTI

Stromy rostoucí v horách na ostrově Tasmanie jsou podle geofyzika M. Babetiho z university v Sydney zatím nejlepším důkazem, že naše planeta se ohřívá. Roční zvěrokruhy na staletých píních jsou za posledních třicet let daleko širší, než byly kdykoliv v posledních tisíci letech. Růst letokruhů úzce souvisí právě s nárůstem teploty, která za posledních třicet let vzrostla o jeden stupeň Celsia. Babeti nicméně přiznal, že na provedení důkazu, zda byl vzrůst teploty vyvolán tzv. skleníkovým efektem, by bylo potřeba více studií. Jinak pinie jasně dokazují teplé období ve dvanáctém století, známé jako jako středověká teplá epocha, i rekordně nízké teploty v 17. století.

Jediné místo na světě, kde se nepřetržitě od roku 1775 denně měří a zapisuje počasí, je v pražském Klementínu. Tyto zápisy tvoří nejdelší souvislou řadu meteorologických pozorování v historii lidstva. Meteorologická stanice byla v Klementínu založena již v roce 1752.

ZÁPORNÉ KALORIE
aneb
povídání
o bezbolestné dietě a správném
stravování vůbec

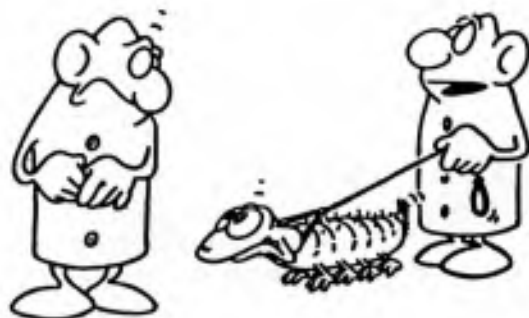
Tučná jídla

Je určité množství tuku, které má být tělu pravidelně dodáváno. Tento tuk můžeme získat přímo v podobě oleje do salátů nebo na smažení, či z mléčných výrobků, jako je máslo, smetana, sýry. Budeme-li používat slunečnicový nebo kukuřičný olej, včleníme do našeho jídelníčku důležité lipidy, které pomáhají rozkládat tuky již usazené.

Mléčné produkty jsou také nezbytnou součástí správné výživy. Jogurt nám může nahradit zálivky do salátů či majonezu. Také se doporučuje několik lžiček bílého jogurtu, jako první ranní jídlo.

Švicarské tvrdé sýry jsou nejen dobrou přísadou do salátů, ale zároveň doplňují náš jídelníček o velice potřebné proteiny a rovněž dobře působí, jako doporučený "snižovač chuti".

Mléko není pro dospělé nezbytně nutné, ale může být používáno na přípravu různých omáček, polévek. Malá sklenka po ránu, nebo jako doplněk kávy nebo čaje. Pokud pijete mléko samotné, je dobré pít po malých doušcích a chvilku podržet v ústech, aby se lépe promíchalo se slinami.

"Dítě bezbolestně křídil se nám podařilo vypěstovat
zato chřipkové kultivát."

HORMONY PRO MOZEK

Parkinsonova a Alzheimerova
choroba na mušce.

Když se řekne Parkinsonova nebo Alzheimerova choroba, tak postižení vědí, že nemají žádnou naději. Až do této doby to platilo téměř na sto procent. A však všeobecný pokrok v medicíně ukazuje, že to nebude v budoucnu pravda. Neurotransplantace dáváji především pacientům s Parkinsonovou chorobou naději. Jinak totiž onemocnění oběma chorobami stále přibývá. Naděje se objevila v přenosu embryonálních mozkových buněk, ale je to skutečně naděje na uzdravení a nebo jen pochybný pokus, který má vyvolat senzací ??? Parkinsonovou chorobou trpí asi 500 000 Američanů a asi 150 000 - 200 000 lidí v NSR. Ještě horší je situace u druhé nervové choroby. V současné době trpí Alzheimerovou nemocí více než 600 000 Němců a více než jeden milion Američanů. Alzheimerova choroba se objevuje mezi padesátým a šedesátým rokem života. První příznaky Parkinsonovi nemoci se mohou objevit už ve třiceti. Předpokládá se, že jistou úlohu při vzniku onemocnění sehrávají látky škodlivé pro životní prostředí, například hliník v pitné vodě. Přesné příčiny onemocnění však nejsou dosud jasné, dosud se ani nepotvrdilo podezření, že Parkinsonova choroba je dědičná. Choroba se projevuje ztrátou kontroly nad svaly, třasem, poruchami rovnováhy. Lékaři vědí, že nemocní nemají dostatek hormonu dopaminu, který je chemickým mediatorem v mozku, kde přenáší signály na ovládání svalů. Příznaky se objeví až když se produkce dopaminu sníží asi o 80 %.

Zatím existuje lék L-Dopa, který už od šedesátých let patří ke standartní terapii. Pacienti jsou schopni pomocí tohoto léku kontrolovat příznaky nemoci. Problém však je, že při dlouhodobém užívání ztrácí preparát své účinky a je třeba zvyšovat dávky. Další naděje přišla z Parkinsonovy nadace v Kalifornii, kde v San Jose zkoušejí nový lék Deprenyl, který v ranném stadiu choroby prodlužuje intervaly mezi podáváním

L-Dopa. Ale ani to není zatím konečné řešení. Neurochirurgové se proto snaží nahradit nedostatek dopaminu implantací buněk, produkujících dopamin. První taková operace se uskutečnila před 5 lety v Mexico-City. Lékaři odebrali pacientovi buňky z nadledvinek a přenesli je do středního mozku. Po operaci se sice příznaky podstatně zmenšily, ale názory expertů jsou i nadále rozporné. Přenesené tkáně nadledvinek v mozku jen těžko přežívají. Buňky produkují adrenalin a ten se musí v mozku přeměnit na dopamin. Tato dvojitá operace je zatím dost riskantní a užitek není velký. Větší naděje vzbuzují buňky produkující dopamin, pocházející z mozku nebo nadledvinek plodu starého 8-12 týdnů. Lékaři izolované buňky injektují dlouhou jehlou do mozku pacienta. Někteří lékaři přenášejí do mozkové komory celé části tkáně.

Tuto terapii poprvé použil švédský lékařský tým. Dr. Olle Lindvall a jeho kolegové z univerzitní kliniky v Luně experimentovali téměř 10 roků ve skumavkách a se zvířaty než se odvážili uskutečnit transplantaci u člověka. Optimismus z nových výsledků operaci naráží na etická hlediska a praktická omezení. Vědci dostávají fetální tkáň přímo z klinik, od soukromých lékařů nebo od překupníků. Existuje obava, že tento experiment ulehčí ženám rozhodnutí k interrupci a nebo dokonce bude podporovat obchod s plodem. Mnozí lékaři a etici se vyslovili proto, aby pokusy probíhaly s odpovídajícími omezeními. Na sympoziu ve Švédsku zazněl požadavek většího množství laboratorních studií. Dříve než by se začalo s klinickými studiemi musí být objasněno několik základních otázek. Není například jasné, jak implantát v mozku účinkuje. Je to jen dopaminová pumpa pro mediator, nebo fetální tkáňivo dodává i růstové faktory, které zapnou neaktivní buňky mozku příjemce anebo nastartují vlastní buňky produkující dopamin. Zatím také není jasné, zda budou fetální buňky zničené stejně jako původní buňky nemocného. Zatím lékaři dokázali, že nové buňky přežijí až 5 měsíců.

K léčení pacientů s Alzheimerovou chorobou se bude v budoucnosti používat implantace buněk produkujících

hormóny. Stejně jako při Parkinsonově nemoci, odumírají také u Alzheimerovy choroby určité nervové buňky v mozku. Pacientům hlavně chybí hormon acetylcholin, který zprostředkovává spojení mezi mozkovými buňkami. Pacient viditelně ztrácí kontrolu nad svým myšlením a pamětí, hloupne až k úplné bezmocnosti. Pokus vyrovnat nedostatek acetylcholinu zvenku zatím nezmiřnil příznaky nemoci. Pravděpodobně zde spolupracují i jiné hormóny. Naději pro tyto pacienty přináší výsledky nových biochemických studií. Nervový růstový faktor (NGF - nerve growth factor), který je nezbytný pro růst a zásobování nervových buněk, může zabránit odumírání poškozených buněk. Bude-li se v budoucnosti růstový faktor podávat v implantátu jako lék, je šance, že v mozku integruje a udrží se. Mozkové buňky by mohly samy produkovat NGF. Fredu Gageovi z Kalifornské university v San Diegu se podařilo vytvořit gen pro NGF ve vazivových buňkách (fibroplasty) a implantovat je do mozku krysy. Transgenový implantát znemožní odumírání poškozených nervových vláken. S fibroplasty se manipuluje jednoduše. Mohli by působit jako chemické pumpy, ale zůstávají bez komunikace a bez zpětné vazby. Zato geneticky vybavené nervové buňky by se mohly zcela integrovat. Zatím je ale velmi těžké nervové buňky pěstovat a měnit genovou úroveň. Nejnovější zpráva přichází opět ze Švédska. Neurolog Lars Olson léčil pacienta s Parkinsonovou chorobou v pokročilém stádiu kombinací implantace a NGF. Do mozku přenesl buňky produkující dopamin, které stimuloval NGF odebraným ze zásobárny pod kůží s cílem udržet funkci těchto buněk co nejdéle. Po několika dávkách pozoroval Olson dlouhodobé zlepšení příznaků. Svoji metodu chce vyzkoušet i u mladších pacientů. Američan Mobley však varuje před velkým optimismem. NGF jako implantát může být jenom přechodným řešením, přinášejícím jen zmiřnění příznaků. Způsob léčení bude patrně objeven až porozumíme příčinám vzniku Alzheimerovy a Parkinsonovy nemoci. Pacienti však každopádně přivítají každé zmiřnění těžkosti.

(BILD DER WISSENSCHAFT)

SVĚTU MÍR

Jan Plavec

Byla to jedna z těch povinných konferencí pro oběti nového zákona o rodině - čili o rozvodu: Já za nic nemůžu, ty za nic nemůžeš, nikdo za nic nemůže... "No fault." S tím ať na mě nechodí! Jen ta cesta do Hobartu mě našťavala. Místo, abych se doma staral o děti a prodával zeleninu, plýtvat časem po úřadech!

Sedí tam okolo konferenčního stolu, ti inženýři lidských duší: Dvacetiletá poradkyně s rychlokursem v rozpadu rodin, můj právník - koktavý (co jiného očekávat od "Legal Aid"), její právník - k nezastavení, s americkým přízvukem (ti jsou nejlepší na litigace), právník zastupující děti (ano, i ony mají dnes právo na právníka) - plašmuška ač je to, nacházející se tu jakoby omylem, právníká učednice - mladá holka v vyvalenými kukučiči (mládež by měla být chráněna před syrovou realitou života). Tomu všemu, s hranatými vycpávkami předseda přísná právnička, jakási mini Thackerová.

Pootvřenými dveřmi jsem ještě ve vedlejší místnosti zahlédl připravené náhradní právníky ve tmavých oblecích. Vůbec, celá ta budova soudu i její okolí se jimi hemží, ač se maskují parukami. Víím, že to hemžení přijde státu draho, tak hned při vstupu do soudní místnosti vykřikují s těžkým přízvukem: "I demand satisfaction! Ať vědí, že mají co dělat se střední Evropou.

"Power dressed" předsedkyně srazila kolena dohromady a přetáhla si přes ně konzervativní sukni. "Moje čest byla poskvrněna, jen krev jí může umýt!" třetím divoce oči. "Jen žádné rozčilování, prosím, uklidněte se, you are allright, she is allright, děti jsou allright... všichni jsme allright, je to nový systém, nikdo nic neudělal, nikomu se nic nestalo, "nuclear family" je přežitek, jděte s dobou, vstoupili jste do tak zvané "blended family", máte skvělou možnost stát se členy rozšířené všehumánní rodiny - děti se tak vlastně obohatily. Budou mít

nejen dva, ale i čtyři milující rodiče, jestliže se znovu oženíte, respektive vdate. A v případě dalších rozvodů a sňatků se to číslo zvyšuje geometrickou řadou: 8 milujících rodičů, 16 milujících rodičů, 32 m.r. atd., atd. Jistě se stanete s jejím novým manželem nebo "de facto" dobří přátelé a v případě, že to bude bisexuál můžete navázat i intimní styk a rozšířit si tak svůj pohlavní život. Nebojte se otevřít novým možnostem, podat ruku, vmístit se do nové společnosti, přijmout její lásku - s kondornem, samozřejmě!

Tyhle rady si nechte pro sebe your honour, já si s AIDS na stará kolena zahrávat nebudu. To se raději nechám vykastrovat - stejně potřebuji přibrat na váze po tomhle souzení. Do společnosti a za ruku se vodím s dětmi nebo s jejich mámou, tak jak to má v spořádané rodině být." odmítám její emancipované názory.

"Děti? Ty si nejen zvyknou na dva táty a dvě mámy, oni si tím dokonce prohloubí svůj emocionální život." snaží se mě oblbnout předsedkyně. Vyskakují a ve volném překladu deklamují ze "Sirotky": Ach mámo, mamičko! promluvte slovíčko...

Jdi dítě, jdi domů, máš tam jinou mámu, Ach není tak milá, jako vy jste byla. Když má chleba dát, třikrát jej obrátí, když vy jste dávala, máslem jste mazala. (z důvodů dietických zde místo másla používám margarín)

Když hlavičku češe, krev potůčkem teče, když vy jste česávala, vy jste objímala. Když nožičky myje, o škopíček bije, když vy jste mývala, vy jste je líbala...

A to prý ne. "Prosím vás, nedramatizujte to. Dnes již má téměř každá domácnost moderní koupelnu a vůbec, jsou situace, kdy dítě získává nejen dvě, ale i tři matky, jestliže biologická matka vstoupí do lesbického vztahu. A všechny jsou na sebe hodné!" "Ano?" předstírám překvapení. "No možná budou mít čtyři maminky, když to takhle půjde dál! Já si asi budu muset nechat udělat změnu pohlaví, abych se kvalifikoval pro podporu opuštěnému partnerovi. Middle-aged lady má prý na ni lepší vyhlídky než zlomený stařec," stěžují si na diskriminující pravidla alimentů.

"Nepoužívejte slovo "deserted", to je zakázáno!" nazlobené mě varuje předsedkyně. "Dnes se tomu říká

"constructive separation" ! jsem z toho magor. " Vy se tady pokoušíte o něco, na co máte asi tolik kvalifikace a naděje, jako instalatér, stojící před Niagarským vodopádem"

Hučím zlobou, ze samého rozčilení mi na čele praskl strup (z jiné kalamity) a přes oko mi začala stékat krev - vidím rudě. " Tohle je blatantní sexuální exploitace ! Odmitám se zúčastnit této frašky!" Vyrážím dveřmi, poráží je naslouchající sekretářky a a vybíhám z budovy soudu. Pod impozantním schodištěm zastavuji a volám do nebes : "Dejte mě bazuku a já to tady vyhodím do povětří i s magistrátem! Zub za zub, oko za oko!" utírám si krev do bílého kapesníku.

Okolo zrovna jde mírový průvod. Ve předu pomalu jede alegorický vůz združení australsko-lybijského přátelství. Strýček Sam s doutníkem sedí na sudu s naftou "No war for oil". Za nákladákem v kouři z výfukových plynů jde skupina zelených "Greenies". "Middle East for World Peace Park". Kolo chorvatských žen v krojích pje slovensky mírné melodie pod heslem "Mír naší omladině". Pak jdou homosexuálové s dlouhatánským transparentem "Gays for friendship among people of different coloured skins", za nimi skupinka na krátko ostříhaných mužatek "Women against rape", " All we need is love" V invalidním vozičku tu dokonce jede i vysušený dědeček s korálky okolo hlavy a kytičkou ve stříbrných vlasech. "Make love - no war!" vykřikuje chabě. "Flower Power".

Odstrčil jsem ho do záhonku macešek, vytrhl bosé lesbičce z ruky holubici míru, praštil s ní po ploutvi ochránáče přestrojeného za velrybu a rozdupal ji pod chodníkem. Odfrkl jsem pěnu u huby, "Já vám dám mír, parchanti! Rozsekat to všechno na maděru!"

Stařeček Bagáč opravňují Zdeněk Čaluška SVRBÍ ŇA NOS...

Starý Truskavec seděli u šopy na otěpkách, fajku v hubě a dřímali. Pohádali sa z tetkú, tož trucovali. Slúnečko im svítilo na hlavu a za chvíľku už " řezali fošně "

Najednú porculánka vypadla z trésky a žhavý popel sa im vysypál za košulu. Uščipilo ich to, vyskočili a z řevem sa búchali jak černošský čaroděj, lebo už im hořala košula aj z kordulú. Hromy a sakry z nich letěly jak z gulométy, lebo strýc byli starý brbloň a " potvora zteklá " - jak říkali tetka a toto im ešče dodalo. Nadávali na celý svět a chodili po dvoře z hubú zakaboněnú a křabatú, jak tlama na hasickej oponě.

Ida kolem chléva do izby, šlápli na hrabje, jak byly opříté o zeď a ten delší konec ich křápl po čele. Enom co sa im rozletely iskry, které im vyskočily před očima, odpluli, rovnýma nohama skočili na hrabje, enom lumpty z nich ostaly a kopli do nich, že letěly až k mlátevni.

Truskavec prskali jak křeček, praščili metlú psa, kopli do maslénky a do branky do síně. Kočku chytily za ocas a vyhodili jí z izby na hnůj.

Že byli ztekem nabitý jak kanón, šli do komory, aby zlost zapili slivovicú. Lapli flašu a dali si pořádný hlt - petrolnu ! Vypleštili oči a ohryzek im začal létat jak " páternoster ". Kašľali, pluli, frkali a kýchali - všechno naráz. Zatrúbili do šnuptychla , vletěli do izby a kopli do kamen, že im noha proletěla přes kachle do pece. Chtěli sa napít z putěnky vody, ale když zjistili, že je prázdna, tož jí narazili na branku a ze škaredýma sakrama zahulákali :

"Ej, nadarmo ně nos nesvrběl ! Dneskaj sa neco škaredého stane - snád vás všekých pozabijam !"

Tetka enom zavrčali od pece : "No, böße, už sa ta bojím, až sa celá třasu ! A táhni ven ! Enom palunduješ po baráku, děláš ostudu a o prácu sa nepostaráš - přes pcháči už není roli ani vidět ! A lesti tú tvoju zteklnu zvdáš na

nos, tož si ho přiraz mezi vrata !"

"Težko, Aněžko!" - zahučali strýc, hodili motyku přes rameno a brali sa z brbláním do pola. Stejnak sa dorna hádali, lebo sa im céra vdala "proti vůli".

Ida kolém humen, potkali něščasnú náhodú svojego " milovaného zeta". Nafúkli sa a nos naráz z baranicú, něšli sa jak páv, ani nemřkli :

Jurka zastavil "otca" rozřaseným hlasem : "Panmbu vás pozdrav, tatičku - chtěl bych s vama mlúvit !"

Truskavec odsekli : "Já s každým volém nemlúvim!"

Jurku polélo horko, ale přemohl sa a klidno přiznal : "A tož to já zasěj mlúvim - mně to nevadí !"

Strýc sa bez řeči otočili a řiz Jurku motyku. Ten zalěty krvú vletěl do chalupy. Kačenka, céra radostná, zalomila rukama nad hlavú, vyběhla před chalupu a vykřikla :

"Panenkomarija, nále tati, co to děláte ?"

Truskavec, který byli v tú chvíľu jak kat, zařvali :

"Neptaj sa a už sa pakuj lebo zrubu aj tebe ! Tak sa jedná s otcem ? Enom zdraví ně užiráš - ledačino !"

Bylo to bolestivé, ale inéj cesty nebylo - zešli sa u súdu.

Nad všekýma visálo škaredé, černé mračisko.

Pan súci krútili hlavú nad protokolem a potém spustili na Truskavca :

"Tož počúvajte, strýcu - všelijakých případú sa v životě třefi dost, ale neco tak škaredého jak máte vy, to sa zas tak honem nevidí ! Nezdá sa vám, že už byste měli dostat rozum ? Mladí vás už několikrát prosili, abyste im přispěli na postavení domku. Obá sú pracovití a mají sa radi. No a vy sedíte na penězoch jak kvočna na hnízdě. Do hrobu si ten mejetek nevezmete, ke svému děckovi citu nemáte a zeta málem byste zabili ! - Není vás haňba ?"

Strýcovi přitěm "kázání" červenalí uši a celý sa rozklepalí. Cosi sa v nich zlomilo, pod tíhú svědomí zvěsilí hlavu. A dyž k nim došla céra Kačenka, vzala ich za ruky a ze slzama v očách ich prosila, aby s nů měli súcit, začali bečát také a s posmrkáváním před súdem prohlásili, že hnedka jpujú z mladýma k notářovi a nechajú im připsat deset měřic

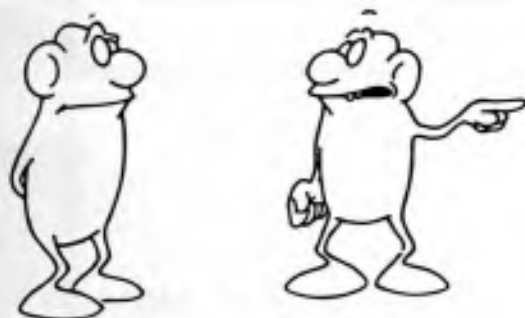
'vrchních dílů'.

- a ešče vám dám tú strakatu jalúvku a nejaké peníze - a - doňdíte k nám v nedělu na besedu f - dodali...

Do černého mračiska zasvítilo slunéčko pohody, lebo sa v ponurejší súdňi sini načisto rozjasnilo.

Jurka rád odpustil tatičkovi "výplatu" motykú, když věděl, že tým bude vykúpený klid v rodině.

Truskavec si cestú dom pobručováli: "Tož, tak a věčikajmosim to rozkřápané doma pospravjat. Ale o jedno řa, Antoninku, prosím - ať řa už nikdá nezačne svrbět nos..."

„Vrazil jsem mu lasku a pak jsem ho bial za sebou až k visútku!“

„Tat jsme domluvali, je? Vy požouete tučnu zabradou a já se budu dívat.“

Výsledky Mezinárodního Vánočního turnaje v kopané,

který se konal 15.12.1991 na hřišti Sokola Sydney. Turnaje se účastnila 4 mužstva. Austria, Seasiders, Coolaroy a Czech. Výsledky byly pro naše mužstvo překvapivě dobré, protože nenastoupilo v nejsilnější sestavě. 3 klíčoví hráči chyběli.

Czech - Coolaroy 2 - 0

Czech - Seasiders 2 - 2

Czech - Austria 1 - 2

Branky: Tomáš Tošnar 1 (podařil vynikající výkon v brance)

John 1

Borek Thorovský 3 (s bolavou nohou)

Pořadí:

1 - Austria

2 - Czech

3 - Seasiders

4 - Coolaroy

Vítězů blahopřejeme a všem děkujeme za účast!

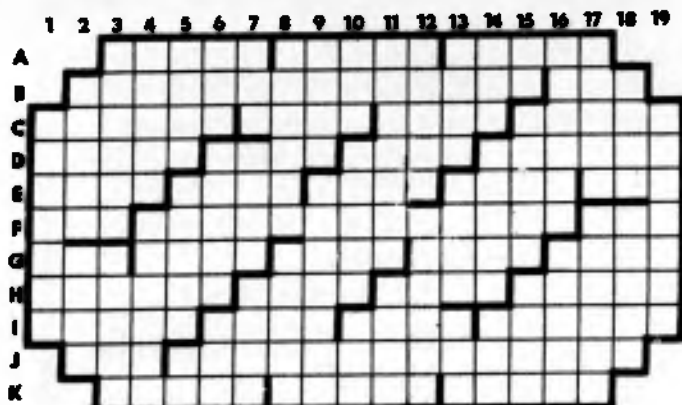
Pražská zastavení

Autorem řady sochařských děl v Praze je ... (1. tajemka). Mezi nejznámější patří jeho trigy na Národním divadle, ... (2. tajemka), dnešním Domem umělců, slegorické skupiny po stranách kopule Národního muzea aj.

VODOROVNĚ: A. Současť lodní výstroje; mořská ryba; silný zhnutý kovový hřeb. — B. 1. tajemka; zkratka Experimentálního televizního studia. — C. Aaljšti divocí oali; ozi mužské jméno; cizí ženské jméno; název obchodních domů. — D. Subtropický strom; postava ze Šňatko z rozumu; kupole; keřik z čeledi brunicových. — E. Stará česká duť míra; anglicky „domov“; český spisovatel; domácké ženské jméno; holandská duť míra. — F. Smyčky; první díl 2. tajemky; trojmištné čísla. — G. Sladkoť; pohoři v SSSR; dřevní závěs; černá káva; stýdlivost. — H. Překážník vyřinutého garmánského kmene; buddhistická hrobka; kapitola v koráně; prokletá (básnická). — I. Zřetá jasnost; kloudná; prohloubeně dovnitř (slovensky); mohutný listnatý strom. — J. Část dne; druhý díl 2. tajemky. — K. Vzbouřenec; prodloužené nosdry; hráč na dudy.

SVBLE: 1. Mazadlo. — 2. Předvíka Choda; nadšení. — 3. Křebovité bílé bolesti; = zloba. — 4. Šeredný človek; sčítání. — 5. Jednotka tmotnosti; člověk pocházející z hor; chemická značka clove. — 6. Vesnice; pečen (expresivně); nízké dřeviny (básnicky). — 7. Anglicky „caj“; chybné jednání; čínské písařko. — 8. Americký filmový komik; pobřežní půda lašič pod úrovní moře a chráněná hrázem. — 9. Obkladek; pár dvoje. — 10. Citošlovec vyběh; bělouš (zastaralé a básnický); citošlovec označující zvuk úderu nohou o zem. — 11. Stýdnout; dětská dvěma. — 12. Město ve Východoeurovanském kraji; skličnost myslí (slovensky). — 13. Nemodralé; ve starověké Spertě vysoký úředník; anglicky „starý“. — 14. Velký kus ledu; čáři dvalk; citošlovec označující zvuk při oddechnutí. — 15. Citošlovec vyjadřující různé pocily (řidějí); rouška; etav nehybnost. — 16. Dánský mořeplavec; obaňující oči. — 17. Nástavba nad hlavní římsou; zemědělská usedlost. — 18. Dravý noční pták; někde. — 19. Islámský postní měsíc.

Pomůcke: E. Asm. — 7. Teel. — 8. Polár.

Překlady a tlumočení

z češtiny a slovenštiny do angličtiny a naopak
Akreditovaný soudní překladatel a tlumočnick

S.J.Janda

Tel: (02) 792 3039

Fax: (02) 319 6433

L. & G. PERGL*Česká Optická Firma*

57 Pelham Street
 CARLTON VIC. 3053
 tel: (03) 663 6242

CUISINE ART CATERING*Pty Ltd*

dodá

veškeré lahůdky, zeleninové i ovocné saláty,
 obložené mlsy a další speciality

Přesné informace :

telefon: 525 3971

2 Kumulla Road, MIRANDA NSW 2228

L. J. HÁJEK

Registered Public Accountant & Tax Agent

poradí a pomůže se starostmi kolem TAX.

Česky a slovensky. Volejte:(02) 546 6629

88 Park Road, KOGARAH BAY, NSW 2217

AUSTRATRONICS

nabízí rychlou a spolehlivou instalaci

AUDIO, VIDEO a**FIRE ALARM SYSTEMS**

P. O. BOX 863

KOGARAH NSW 2217

Telefon:(02) 580 5605 Mobile phone: 018 276 185

L E O COMPUTERS

Nabízíme od "Notebook" až do "Tower 486/33"

Systémy pro úřad nebo doma, pro navrhování i výrobu

český & slovenský "wordprocessor" **T602**

včetně opravného a překladového slovníku

SKODEX INTERNATIONAL

Unit 3, 5-9 Hunter Street

PARRAMATTA, NSW 2150

Tel 891 3599

Fax 891 2058

LISACEK & CO

BARRISTERS & SOLICITORS

LEGAL ADVICE

1 st Floor, 69 a Grote Street

ADELAIDE S.A. 5000

Telephone : (08) 231 5909

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

Pty Limited

CAD/CAM

specialists

MICROSTATION, DRAFTeasy, SMARTCAM

Suite 11 / 83 George Street

PARRAMATTA, NSW 2150

Tel: (02) 891 3533

Fax: (02) 891 5416

ALL INTERNATIONAL OFFICE MACHINESProdej a opravy nových i starších psacích strojů. Pro krajany levněji.

Dílna a obchod- 102 Percival Road

STANMORE, NSW 2148

Tel 5693691 nebo 214 7402

Vladimír Bohdan

457 9443

Václav Novák

306 781

BONDI REMOVALS**FURNITURE REMOVALS****& STORAGE**

no job too small - no removal too large

LOCAL - COUNTRY

INTERSTATE - OVERSEAS

PHONE: 365 0993 FAX: 550 26 14

Hovoříme česky a slovensky.

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION**AUSTRALSKÉ LISTY** měsíčník

Čechů, Moravanů a Slováků v Austrálii.

Vydává: Haber-Pilot Production
Suite 11/83 George Street
PARRAMATTA, NSW, 2150
tel: 891 6808 fax: 891 5416

Vedoucí redaktorka: Jana Haberová

Redakční spolupracovníci: Karel Wendt
Marcela Čechová
Jaroslav Kovaříček
Aleš Nebeský
Miloš Ondrášek
Bořek Šindler
Jan PlavecVýtvarná spolupráce: Karel Šindelář
Česta BorkertNázory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

INZERCE:

**Department of School
Education
Dulwich Hill Centre**Seaview St.
DULWICH HILLupozorňuje rodiče, kteří si přeji,
aby jejich děti studovaly češtinu,
že jsou otevřeny třídy pro žáky
7. až 12. ročníků a studenti
mohou z češtiny, jako ze
druhého jazyka také maturovat.**Učební hodiny 1992
začínají:**1. února pro 11. a 12. ročník
8. února pro další ročníky.Podrobné informace:
604 8966 - během dne
344 9664 - večer
(Rita Keller)Přála bych si poznat:
vdovce do 65 let, který by
měl vážný zájem (event) i
o sňatek. Mám ráda hezký
dům, kulturu, společnost,
cestování i sport a hledám
citlivého partnera stejného
založení.

Zn: "Naděje pro 1992"

**Soukromá detektivní
agentura "Diskretnost"**nabízí své služby v ČSFR
krajanům ze zahraničí

Informace:

tel. 001142 641 52779
Máchova ul. 7.
PŘEROV
Post box 2975151
PŘEROV**AVRO film**
video

ZAJISTI:

Video záznamy všeho druhu,
převod českých černobílých
kazet na barevný australský
systém (SECAM na PAL)
převádění rodinných
filmů na video12 Harrod Street
PROSPECT
NSW 2149 tel: (02) 621 7586**WORLD - WISE TRAVEL**
cestujte pohodlně a promyšleněVymyslíme pro vás nejvýhodnější
cestovní plán cesty kolem světa,
návštěvy doma, nebo cestu po Austrálii
Najdeme nejvýhodnější spojení,
zajistíme ekonomické, ale kvalitní
ubytování při mezi přístání v Singapuru,
Bangkoku či kdekoliv jinde na
světě.254 Blackburn Road
Syndal 3149 FAX: (03) 803 8730
tel. (03) 803 9037, 802 9066*Chcete si oživit vzpomínky na starý
dům, chcete vidět svůj rodný dům
a příbuzné? Podle vašich instrukcí
vám zhotovíme VIDEO či FOTO.*zašleme na vaši adresu.
Požadavky zasílejte:Miloslava Zemanová
Umělecké Videozáznamy
Úprkova 13 BRNO 621 00
CZECHOSLOVAKIA**DIVER'S MECCA**Všechno pro potápěče
O DOVOLENÉ V QUEENSLANDU
se naučte potápět na HERVEY BAY.Ideální podmínky: - teplá voda
- potopené lodě
- korály
- spousta rybInstruktor: Vladimír Novák
tel: 071-25 1626 fax: 071-25 1833472 ESPLANADE,
HERVEY BAY - OLD. 4655Predplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____

Stát _____

P. Code _____

Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na
HABER PILOT PRODUCTION
Suite 11 / 83 George Street
PARRAMATTA, NSW 2150Predplatné - zaškrtněte
První polovina 1992
Celý rok 1992 \$15.60
 \$31.20

**CESTUJTE S NÁMI
DO CELÉHO SVĚTA**

**BOHEMIA
TRAVEL**

1st Floor, 188 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 2474, (03) 510 2482

A.H. (03) 878 8984 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

Vaše cesty do celého světa, návštěvy z Československa,
cesty kolem světa, ubytování, půjčování aut,
EURORAIL- vlakem po Evropě, pojištění, cesty lodí,
cestování po Australii a další.

**AUSTRALSKE
LISTY**
JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

**AIRBUS
A 310-300**

CSA

CZECHOSLOVAK

AIRLINES

FLY OK FLY CSA

POHODLNÁ CESTA DO PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM

SE SINGAPOREM A BANGKOKEM

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

CZECHOSLOVAK AIRLINES

Suite 808 Australia Square Tower

George Street, SYDNEY

Tel. 247 6196

CONTACT

P·R·I·N·T·I·N·G

A.C.N. 002 887 236

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
A DALŠÍ

Unit 4, 175 Gibbes Street

CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA

Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

Superior Performance At An Affordable Price